

Møller i Vadehavets landskab

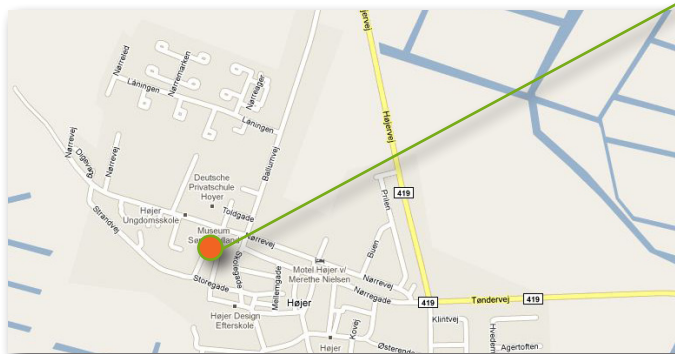
TEMAMØDE ONSDAG D. 15. SEPTEMBER PÅ HØJER MØLLE, MØLLEGADE 13, HØJER

Omkring år 1900 var der ca. 5.000 møller i Danmark. I dag er der ikke mange intakte vand- og vindmøller i Vadehavets landskab. Hver især bidrager de med en brik til det brogede puslespil, der er det danske mølleris historie, og hver især er de et vidnesbyrd om en af de basale beskæftigelser i menneskelivet – at skaffe sig det daglige brød.

Men derudover er de vigtige elementer i landskabet. De danske landskaber er alle kulturlandskaber – den vilde natur er overalt tæmmet af menneskehånd. Vandmøllernes sindrige systemer af dæmninger, og stemmeværker er blot ét bevis for, hvilken opfindsomhed mennesket meget tidligt har været i stand til at opbyde i forsøget på at beherske og udnytte naturkræfterne.

Mens vandmøllerne ofte ligger og gemmer sig i ådale og byer, er vindmøllerne i det flade marsklandskab mere anmassende – og gør det muligt på lang afstand at tage bestik af, hvor man er.

Temadagen arrangeres af Vadehavets Formidlerforum som led i projektet ”Synliggørelse af Vadehavets kulturhistoriske landskab”.

Vadehavets Formidlerforum er et samarbejde mellem de natur- og kulturhistoriske formidlingsinstitutioner i Vadehavet. Målet med samarbejdet er at skabe en platform, der kunne danne basis for en sammenhængende formidling langs den danske vadehavskyst, hvor formidling af natur, kultur og friluftsliv danner en helhed.

Projektet ”Synliggørelse af Vadehavets kulturhistoriske landskab” har til formål at skabe kontaktflader mellem formidlingen og planlægningen i Vadehavsregionen. Dette skal ske ved at synliggøre og forbedre allerede eksisterende netværk, tilgængeliggøre viden om kulturlandskabets historie til en bred kreds af aktører i vadehavets kulturlandskab via temamøder, populær publikationer, opdatere og offentliggøre vadehavslokaliteter med kulturhistorisk interesse på internetsiden Historisk Atlas. Projektet støttes af Kulturministeriet og Kulturaftale Vadehavet.

Møller i Vadehavets landskab

PROGRAM FOR TEMAMØDE OM MØLLER D. 15. SEPTEMBER 2010

13.00 VELKOMST OG INTRODUKTION AF VVF

13.15 MØLLEHISTORIE OG UDVIKLING I DANMARK.

v. Museumsinspektør Lise Andersen, Nordjyllands Historiske Museum

Vindmøller og vandmøller. Et rids af det danske mølleris kultur- og teknologihistorie.

14.00 HØJER MØLLE OG DENS HISTORIE

v. Museumsinspektør Anne Marie Overgaard, Museum Sønderjylland

Intro til mølleriets historie i og omkring Højer by samt Højer Mølles overgang fra forældet og nedrivningsmoden fødevirksomhed til enestående kulturmiljø, museum og byens vartegn.

14.30 KAFFE

14.45 FORVALTNING AF VANDLØB, ÅER, SNÆBLER OG HVORDAN VANDMØLLERNE INDGÅR

v. Biolog Jan Steinbring Jensen, Skov og Naturstyrelsen

Mølleopstemningerne i vandløbene og de vandrende fisk. Hvad er problemerne, og hvordan løses de? Konkrete eksempler på gennemførte og planlagte projekter.

15.15 FORVALTNING AF OG UDPEGNING AF VINDMØLLEOPSÆTNINGSOMRÅDER.

v. Planlægger Lisbet Mærsk-Møller, Eshjerg Kommune

Hvor kan vindmøllen stå? En gennemgang af muligheder, udfordringer og begrænsninger.

15.45 MUSEAL FORVALTNINGSPRAKSIS OMKRING UDPEGNING AF MØLLEOPSÆTNINGSAREALER

v. Museumsinspektør Jens Lauridsen, Museet for Varde By og Omegn

Gennemgang af et konkret lokalplansforslag, set med museumsfaglige øjne. Herunder forhold til skjulte fortidsminder, kulturarvsarealer, fredede fortidsminder og kulturmiljøer.

16.15 DEBAT OG OPSAMLING

17.00 TEMADAG SLUTTER

Der vil være en sandwich ved start af mødet og indlagt kaffepause.

Tilmeld dig mødet på Højer Mølle, på vedhæftede blanket senest **fredag d. 10. september** og returner blanketten til Temadag@vadehav.dk. Det er også muligt allerede at tilmelde sig de kommende to temamøder.

Pris: 100,- kr. pr. møde. Deltager man i alle tre møder er prisen 250,- kr. for alle tre.